

Statisztikai helyzetjelentés a vendéglátásról (2020)

Készítette:
Zerényi Károly
MVI képviselő-testületi tag
(elnöki tanácsadó)

2021. június

A turizmus-vendéglátás nemzetgazdasági súlya

A **turizmus** a nemzetgazdaság egyik legnagyobb szektora, amelynek a **GDP-ben való részesedése** a közvetlen és közvetett (multiplikátor) hatással együtt **10,3%**, és mintegy **450-500 ezer embernek ad munkát** (a foglalkoztatottak 12%-a).¹ A **turisztikai ágazatok**² (ideértve a vendéglátást is) **GDP-hez való hozzájárulása 6,5%**, és az ágazatokban foglalkoztatottak létszáma meghaladja a **410 ezer főt** (a foglalkoztatottak 9,4%-a).³ A turizmusra jellemző ágazatok közül a legtöbben a vendéglátásban dolgoznak, a turisztikai foglalkoztatottak több mint **1/3-a**, megközelítőleg **140 ezer ember**.

A **szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás (I) nemzetgazdasági ág beruházásainak teljesítményértéke** folyó áron **117 milliárd forintot** tett ki 2020-ban, amely a **koronavírus-járvány miatt 10%-kal csökkent** az egy évvel korábbihoz képest.

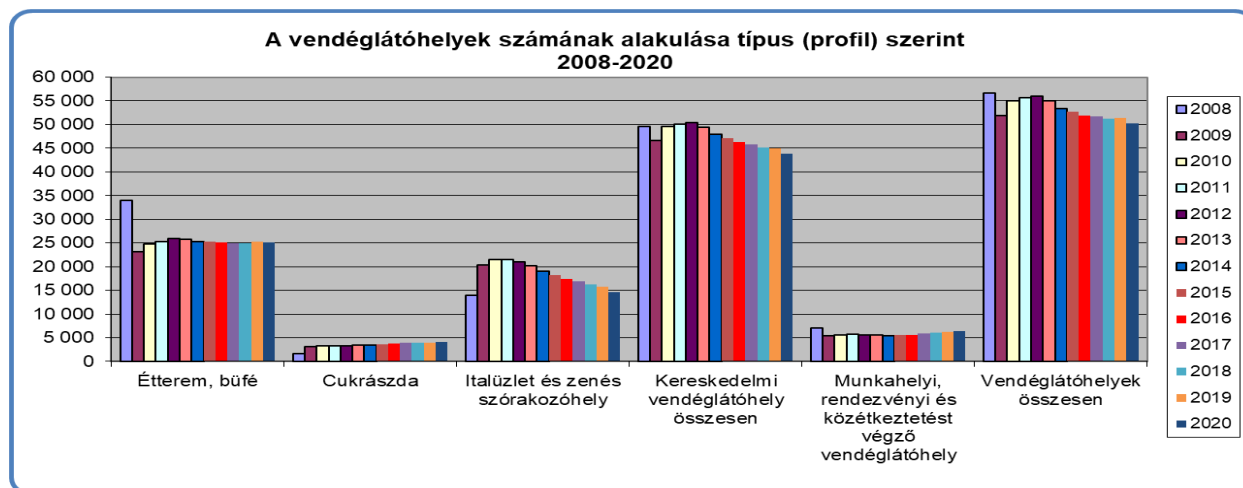
Az (I) nemzetgazdasági ágból a vendéglátáshoz a gazdasági tevékenységek egységes ágazati osztályozási rendszere (TEÁOR'08) alapján az éttermi, mozgó vendéglátás, az italszolgáltatás, valamint a rendezvényi étkeztetés és egyéb vendéglátás tartozik.

1) A vendéglátó hálózat jellemzői

Magyarországon a **vendéglátóhelyek száma** kevéssel haladta meg **50 ezret**⁴ **2020-ban**, amely üzletszám elsősorban a **koronavírus-járvány hatására több mint 1100 egységgel csökkent** az egy évvel korábbi állapothoz képest. A kereskedelmi vendéglátóhelyek közül **az italüzletek és a zenés szórakozóhelyek száma csökkent leginkább, több mint 1000 üzlettel**. Az éttermek és a büfék száma csak kismértékben csökkent, viszont a cukrászdák és a munkahelyi vendéglátóhelyek száma enyhén nőtt. A vendéglátó üzleteken belül a **kereskedelmi vendéglátóhelyek 87%-kal** képviseltették magukat, míg a **munkahelyi, rendezvényi és közétkeztetést végző vendéglátóhelyek részesedése 13%-os** volt.

A vendéglátóhelyek típus (profil) szerinti számának 2008-2020 közötti alakulását évenkénti bontásban az alábbi ábra szemlélteti (1. sz. melléklet).

1. ábra

Forrás: saját készítés (KSH adatai alapján)

¹ Turizmus-szatellitszámlák, 2018; KSH; 2021

² A turizmus ágazatba tartozó tevékenységek: szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás, vasúti, közúti, vízi, illetve légiforgalmi személyszállítás, személygépjármű-kölcsönzés, utazási irodák, utazásszervezők és egyéb foglalási tevékenységek, kulturális szolgáltatások, valamint sport- és szabadidős tevékenységek. A turizmushoz kapcsolódó egyéb ágazatok a gyógyfürdő-szolgáltatások és a szállítást kiszolgáló tevékenységek.

³ Turizmus-szatellitszámlák, 2018; KSH; 2021

⁴ A vendéglátóhelyeknek csak nagyjából a 2/3-a működik a vállalkozások főtevékenysége alapján a vendéglátás ágazatban.

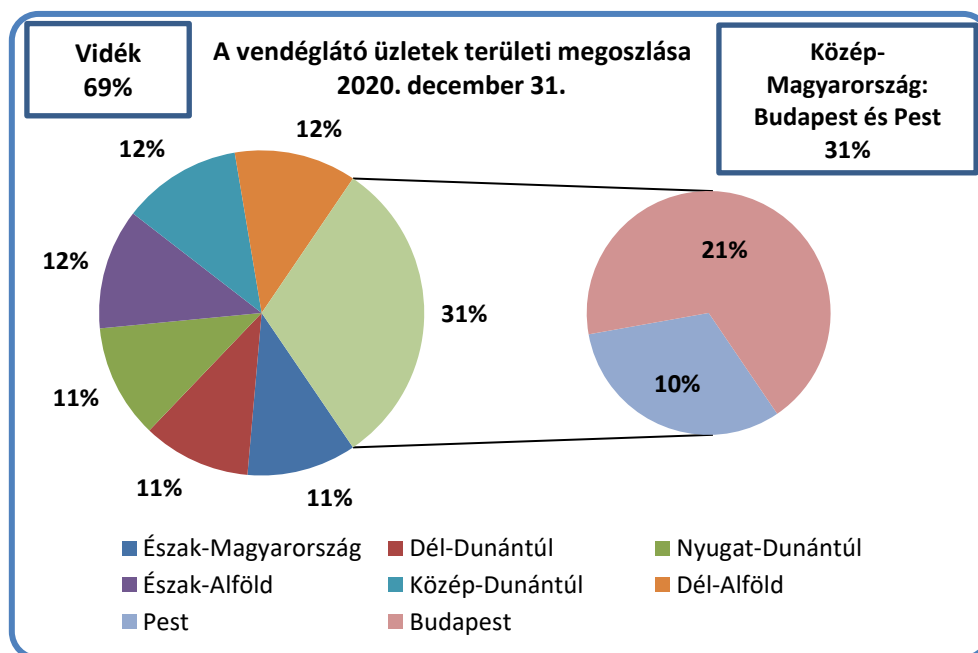
A kereskedelmi vendéglátóhelyek típus (profil) szerinti belső megoszlását tekintve jelentős átrendeződés történt 2009-ben.⁵ Az éttermek, büfék száma kb. 11000-rel csökkent, míg a cukrászdák száma közel megkétszereződött (1700-ról 3100-ra nőtt), valamint az italüzletek és a zenés szórakozóhelyek száma közel hat és félezerral szintén nőtt. A vendéglátóhelyek összesített számában bekövetkezett csökkenés és a profilok közötti átrendeződés hátterében egyrészt a 2008-as gazdasági válság okozta hatások, másrészt a vendéglátó üzletköröket érintő 2009-es jogszabályi változások állhatnak. A kereskedelmi tevékenység végzésének feltételeiről szóló 210/2009. (IX. 29.) Korm. rendelet hatályba lépésével az üzletköri besorolást a termékkörök váltották fel. Ennek következtében egy vendéglátóhely típus szerinti besorolását a vendéglátó egységet legjobban jellemző termékkör és a statisztikai főtevékenység határozza meg.

2021. január 1-jétől valamennyi vendéglátóhelyet be kell jelenteni a 210/2009-es Korm. rendeletben meghatározott vendéglátó üzlettípusok valamelyikébe. Ennek megfelelően a jövőben részletesebb adatok állnak majd rendelkezésre a vendéglátó üzlethálózat típus szerinti összetételéről.

A vendéglátó üzletek száma 2010-2019 között közel 4000-rel csökkent. A koronavírus-járvány miatt ez a csökkenés felgyorsult, és **2020 végére több mint 1000 üzlettel lett kevesebb az egy évvel korábbihoz képest.** Ennek eredményeképpen már **5000-rel kevesebb vendéglátóhely működik Magyarországon 2010-hez képest.**

A vendéglátóhelyek területi megoszlása az üzletszámcsökkenés ellenére 2020-ban sem változott, a korábbi évekhez hasonlóan **az ország vendéglátó üzleteinek közel 1/3-a** (több mint 15 ezer egység) Budapestet is magába foglaló **Közép-magyarországi régióban összpontosult. Minden ötödik vendéglátó üzlet Budapesten található, ezeknek a 90%-át a kereskedelmi vendéglátóhelyek adják.**

2. ábra

Forrás: saját készítés (KSH adatai alapján)

A vendéglátóhelyek üzemeltetésében az önálló vállalkozók szerepvállalása folyamatosan csökkent az elmúlt években, 2020-ban a vendéglátó üzleteknek már csak kevesebb mint 1/3-át üzemeltették önálló vállalkozók, míg 10 évvel korábban ez az arány 39%-os volt.

⁵ A KSH jelenleg nem publikálja a vendéglátóhelyek számát 2009-re vonatkozóan, így az adatok egy korábbi közzétételből származnak.

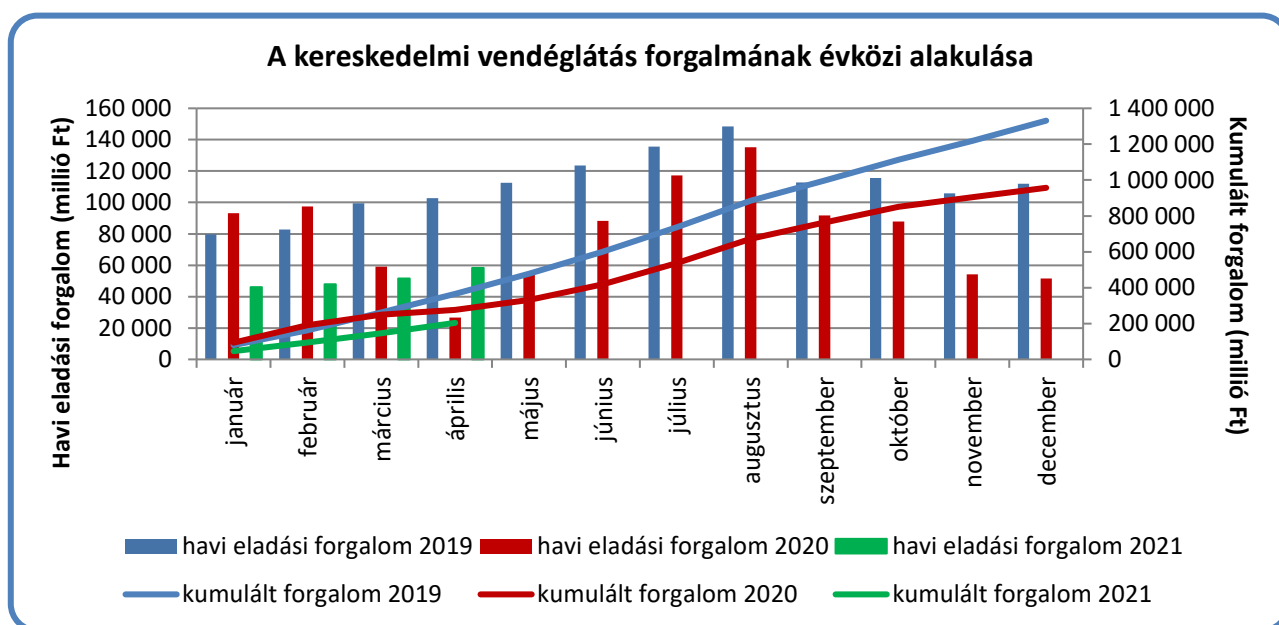
2) A vendéglátó üzletek forgalmi adatai⁶

2019-ben – a koronavírus-járványt megelőző évben – a vendéglátóhelyek folyó áron 1465 milliárd forint bruttó forgalmat értek el, 14,2%-kal többet az egy évvel korábbihoz képest. A forgalom 91%-a, 1331 milliárd forint (2018-ban 1165 milliárd forint) a kereskedelmi vendéglátásban⁷, 134 milliárd forint (2018-ban 118 milliárd forint) a munkahelyi, rendezvényi és közétkeztetést végző vendéglátásban realizálódott.

2020-ban – a koronavírus-járvány megjelenésével – a vendéglátóhelyek összesített bruttó forgalma 1062 milliárd forintot tett ki, amely 27,5%-os csökkenést jelent az előző évhez képest. A forgalom 90%-át, 957 milliárd forintot a kereskedelmi vendéglátás, 105 milliárd forint a munkahelyi, rendezvényi és közétkeztetést végző vendéglátás adta (2. sz. melléklet).

Az összesített 27,5%-os visszaesés mögött döntően a kereskedelmi vendéglátás 28,1%-os csökkenése áll, de a munkahelyi vendéglátás forgalma is 21,2%-kal volt kevesebb.

3. ábra

Forrás: saját készítés (KSH adatai alapján)

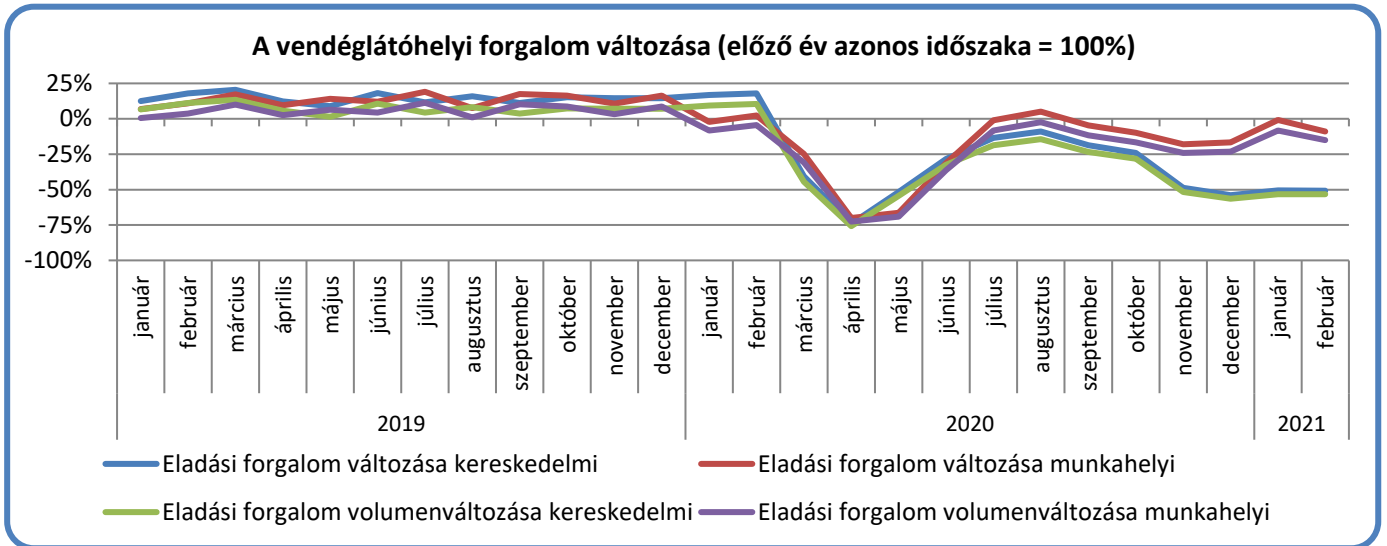
A kereskedelmi vendéglátás forgalma 2020 első két hónapjában még meghaladta az előző évi szintet, azonban a koronavírus-járvány megjelenését követő korlátozó intézkedések miatt márciustól az év hátralévő részében már messze elmaradt a 2019-es adatoktól. A járvány első hullámát követően volt egy alapvetően jónak mondható nyári szezon, azonban a második hullám berobbanásával az év végére ismét jelentősen csökkent a forgalom. Sajnos a korlátozó intézkedések 2021 elején is fennálltak, ezért az első hónapokban szintén kevesebb volt a kereskedelmi vendéglátóhelyek forgalma. A fordulópontot az április és május jelentheti a harmadik hullámot követő újrainításnak és a magas átoltottságnak köszönhetően (3. sz. melléklet).

⁶ A KSH ma már a forgalmi becsléseikhez felhasználja az online pénztárgép adatokat is, amelyek ismertében a forgalmi adatokat 2015-ig, a volumenindexeket pedig 2016-ig visszavezette, illetve újra becsülte.

⁷ Ideértve a kereskedelmi szálláshelyek vendéglátó forgalmát is.

A vendéglátásban a fogyasztói árak 2020-ban 6,4%-kal emelkedtek az előző évhez viszonyítva, amely ismét meghaladta az átlagos fogyasztói árindexet (103,3%). A folyóáras forgalom csökkenésével párhuzamosan a vendéglátás egészére vonatkozó forgalom volumene 2019-hez képest 31,9%-kal csökkent. A kereskedelmi vendéglátás volumene 2020-ban 32,4%-kal, a munkahelyi vendéglátásé pedig 27%-kal csökkent 2019-hez viszonyítva (4. sz. melléklet).

4. ábra

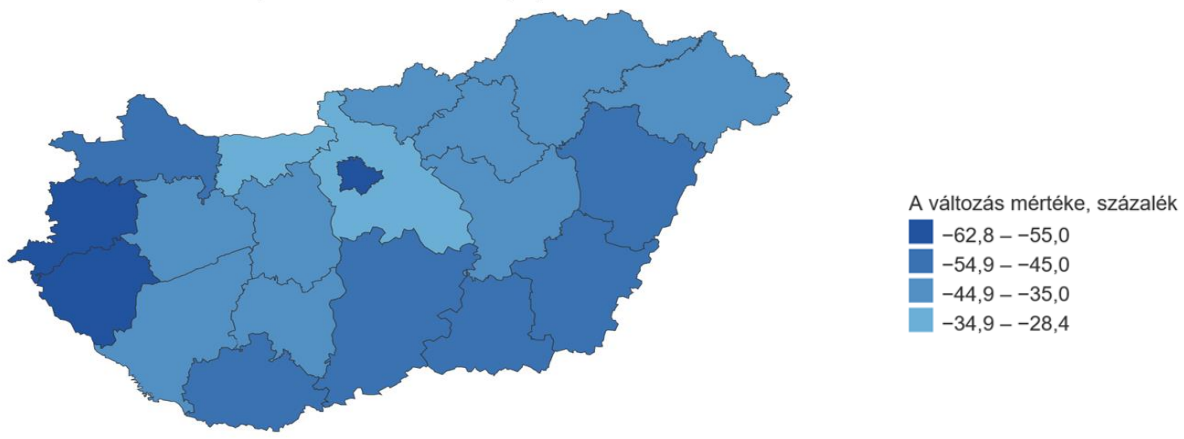

Forrás: saját készítés (KSH adatai alapján)

A vendéglátóhelyi forgalom éven belüli változását tekintve egyértelműen látható a koronavírus-járvány első hullámának negatív hatása, amelynek eredményeképpen a kereskedelmi és a munkahelyi vendéglátás forgalma 75%-kal esett vissza 2020 áprilisában az előző év azonos időszakához képest. A nyári szezonban a kereskedelmi vendéglátás forgalma megközelítette a járvány előtti szintet, de a második hullám berobbanását követő korlátozások miatt ismét jelentősen visszaesett a forgalom. Az első hullámmal ellentétben a vendéglátóhelyek már felkészültebbek voltak, ezért többen tudtak házhoz szállítást vállalni, azonban így is nagyjából 50%-kal csökkent az üzletek forgalma az egy évvel korábbihoz képest. A munkahelyi vendéglátóhelyeket kevésbé érintették az újabb járványhullámmal bevezetett korlátozások, ezért kisebb visszaesést szenvedtek el (5. sz. melléklet).

5. ábra

A kereskedelmi vendéglátóhelyek forgalmának változása megyénként, 2021. február (előző év azonos időszakához képest)

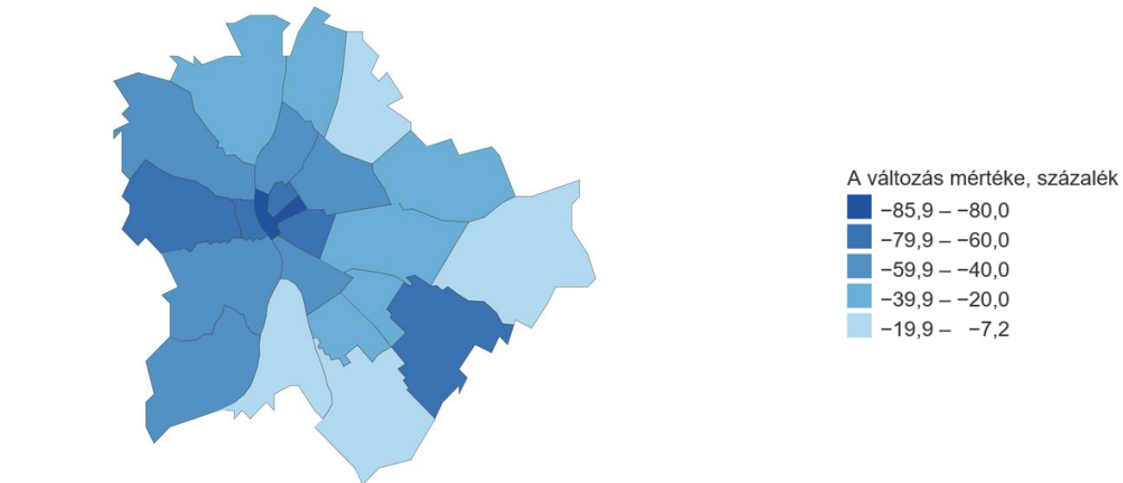

Forrás: KSH Heti Monitor

A kereskedelmi vendéglátóhelyek forgalmának változása területileg jelentős különbségeket mutatott az országos átlaghoz (-50,8%). 2021 februárjában a forgalom legnagyobb mértékben a déli-délkeleti és nyugati határmenti megyékben, valamint Budapesten csökkent. A fővárosban a forgalom több mint 60%-kal maradt el az előző év azonos időszakához viszonyítva.

6. ábra

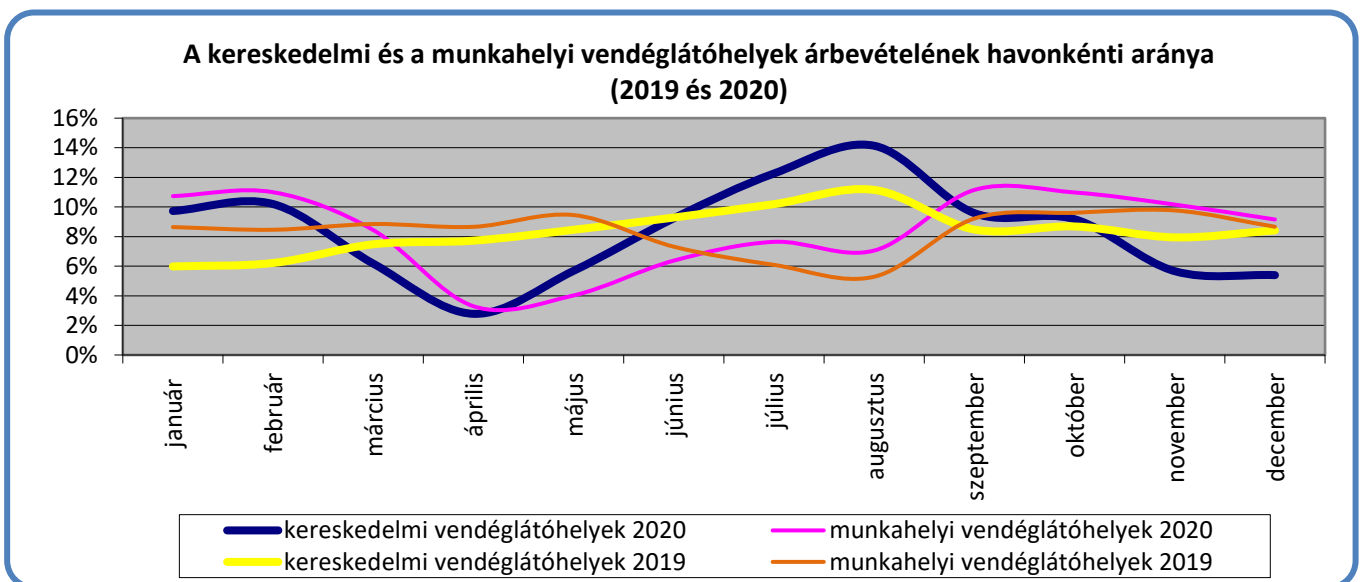
A kereskedelmi vendéglátóhelyek forgalmának változása Budapesten, 2021. február (előző év azonos időszakához képest)

Forrás: KSH Heti Monitor

Budapesten a külföldi turisták hiánya miatt a kereskedelmi vendéglátóhelyek forgalma 61,8%-kal csökkent 2021 februárjában az előző év azonos időszakához képest. A forgalom csökkenése legsúlyosabban a turisztikailag frekventált belvárost érintette.

7. ábra

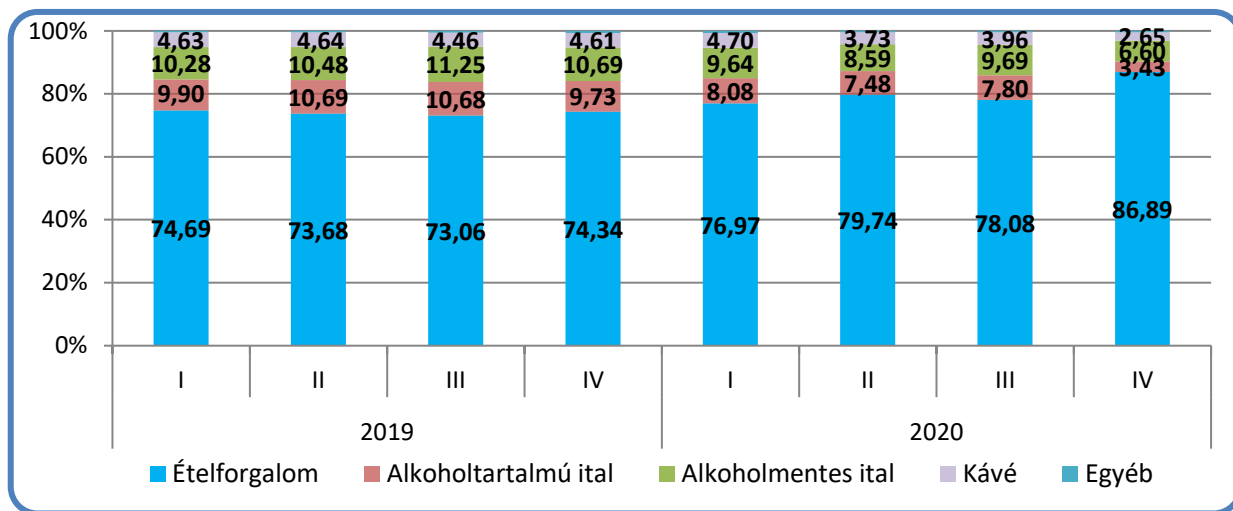
Forrás: saját készítés (KSH adatai alapján)

A koronavírus-járvány negatív hatása megmutatkozik a vendéglátóhelyi forgalom havonkénti arányának alakulásában is. A kereskedelmi vendéglátóhelyeknél jellemzően az éves forgalom közel 1/3-a a nyári hónapokban realizálódik. A járvány első hullámát követő nyári időszakban az éves forgalom több mint 1/3-át könyvelhették el a kereskedelmi vendéglátóhelyek (6. sz. melléklet).

3) A vendéglátóhelyi forgalom megoszlása

A vendéglátóhelyi forgalomnak általában 3/4-ét teszi ki az ételforgalom, de a koronavírus-járvány ezen a téren is változást hozott. **A korlátozó intézkedések miatt hónapokig csak elvitelre és házhoz szállításra lehetett értékesíteni, ezért jelentősen átalakult a forgalom megoszlása. 2020 végén a forgalom 86,89%-át adta az ételforgalom, ami több mint 12%-pontos emelkedés az egy évvel korábbihoz képest.** Ezzel párhuzamosan az alkoholtartalmú italok aránya 3,43%-ra, az alkoholmentes italoké 6,6%-ra csökkent. A forgalom 2,65%-át a kávé, 0,42%-át az egyéb termékek adták (7. és 8. sz. melléklet).

8. ábra

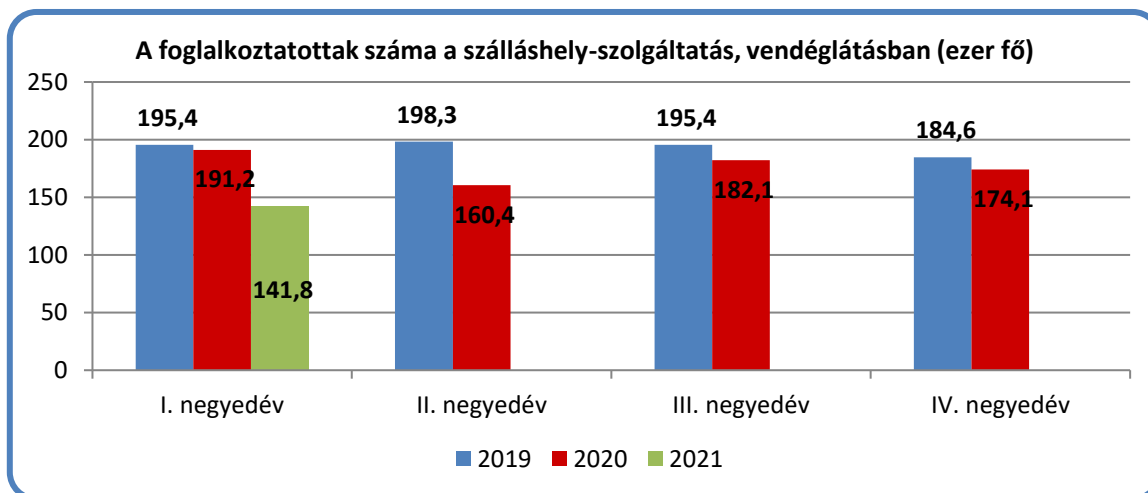

Forrás: saját készítés (KSH adatai alapján)

4) A szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás létszámadatai és a keresetek alakulása

A szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás (I) nemzetgazdasági ágban 2020-ban 177 ezer főt foglalkoztattak (közel 3/4-üket a vendéglátásban), amely a nemzetgazdaság egészéhez viszonyítva 3,8%-ot tett ki (9. sz. melléklet). Az (I) nemzetgazdasági ágban foglalkoztatottak száma 2020-ban a koronavírus-járvány negatív hatásai miatt 8,5%-kal volt kevesebb az előző évi 193 ezer főhöz viszonyítva. A foglalkoztatottak száma a nemzetgazdaság egészében 1%-kal csökkent.

9. ábra

Forrás: saját készítés (KSH adatai alapján)

A foglalkoztatottak száma a világjárvány első hullámában (2020. II. negyedév) több mint 35 ezerrel csökkent, azonban az alapvetően jó nyári szezonnak köszönhetően nagyrészt visszarendeződött a dolgozói létszám. Az év végére, illetve a második hullám kezdetére már csak nagyjából 10 ezerrel kevesebben dolgoztak a szektorban az előző év azonos időszakához viszonyítva. Az újabb korlátozó intézkedések miatt ismét csökkenni kezdett a foglalkoztatottak száma, így 2021 I. negyedévében mintegy 50 ezerrel kevesebben dolgoztak az azt megelőző évek azonos időszakához képest.

Az (I) nemzetgazdasági ágban a teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete 2020-ban 250 ezer forint volt, a fizikai foglalkozásúak 219 ezer, a szellemi foglalkozásúak 354 ezer forintot kerestek (10. sz. melléklet). Összességében a havi bruttó átlagkereset 4,7%-kal volt magasabb a 2019-es 240 ezer forinthez képest. Ugyanakkor a nemzetgazdasági ágak közül a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás területén alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete (a szociális ellátás után) továbbra is a második legalacsonyabb, a nemzetgazdasági átlag (404 ezer forint) 62%-a.

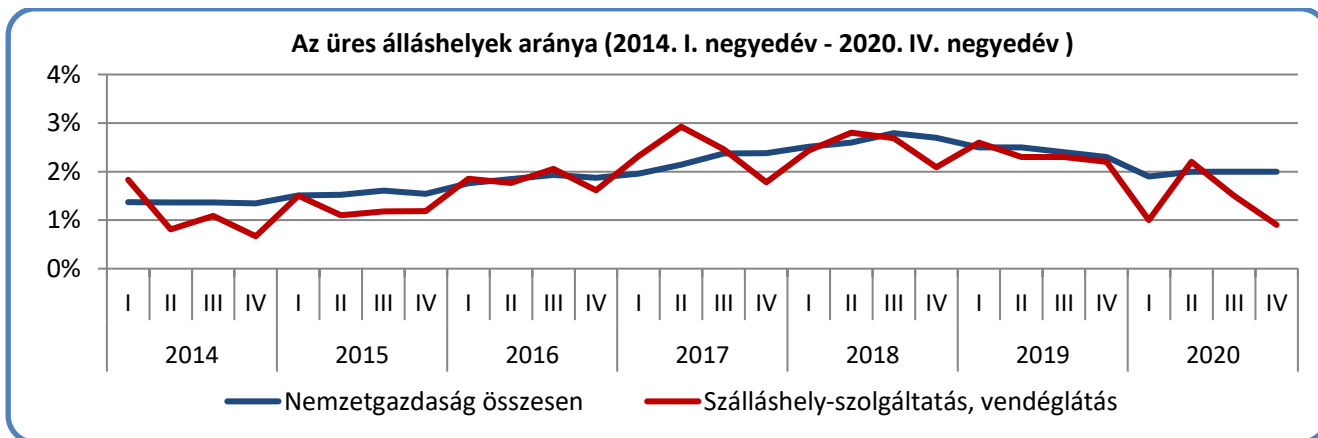
A vendéglátásban az alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete 2020-ban 233 ezer forintot tett ki (fizikai 214 ezer; szellemi 320 ezer), amely 6,3%-kal volt magasabb az előző évinél és a nemzetgazdasági átlag 58%-ának felelt meg (11. sz. melléklet).

A havi nettó átlagkereset 2020-ban a teljes nemzetgazdaságban 268 ezer (fizikai 195 ezer; szellemi 341 ezer), a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás területén 167 ezer (fizikai 145 ezer; szellemi 236 ezer) forint, a vendéglátásban pedig 155 ezer (fizikai 142 ezer; szellemi 213 ezer) forint volt.

5) A munkaerőhiány alakulása a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás területén

A munkaerőhiány alakulása részben az üres álláshelyekre vonatkozó adatok ismeretében vizsgálható. A szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás területén negyedévenkénti bontásban figyelemmel kísérhető az üres álláshelyek számának és arányának változása.

10. ábra

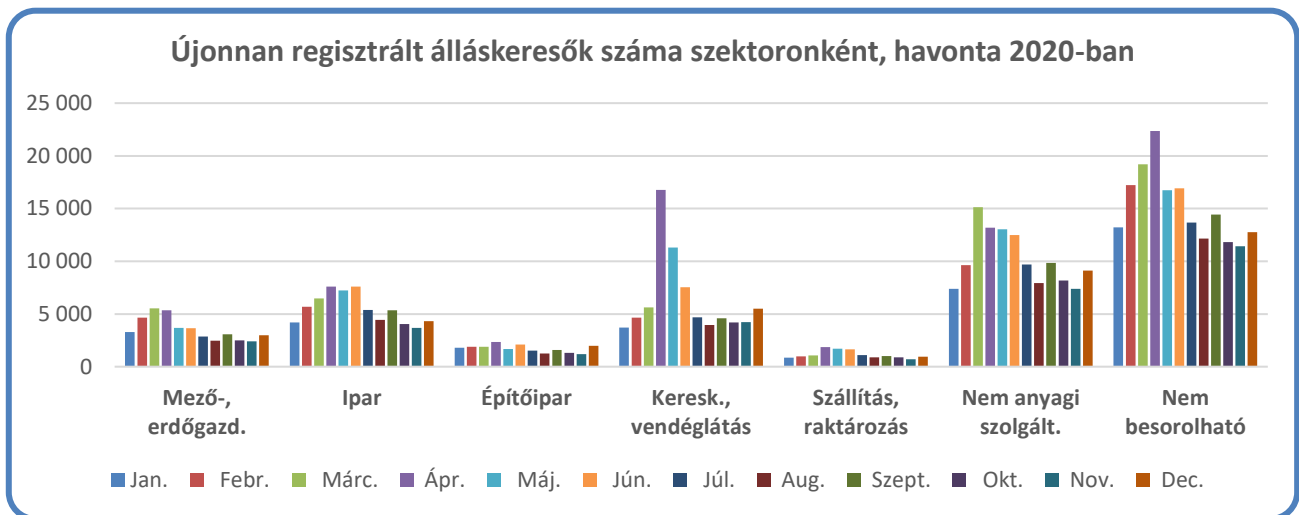
Forrás: saját készítés (KSH adatai alapján)

A koronavírus-járvány megjelenését követő korlátozások eredményeképpen jelentősen csökkent az üres álláshelyek száma és aránya a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás területén. 2020 I. negyedév végén a szektorban az üres álláshelyek száma 1000 alá csökkent, aránya pedig 1%-ra esett vissza. A nyári szezon előtt megugrott az üres álláshelyek aránya, azonban az újabb korlátozások miatt az év hátralévő részére ismét 1% körüli szintre esett vissza. A vendéglátóhelyek újraindítását követően viszont újra jelentős munkaerőhiánnyal kell számolni az ágazatban (12. sz. melléklet).

6) Az újonnan regisztrált álláskeresők száma a vendéglátásból

A koronavírus-járvány 2020 március elején való megjelenését követő szigorú korlátozó intézkedések miatt sokan elvesztették a munkájukat. A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NFSZ) havonta közzéteszi az újonnan regisztrált álláskeresők számát az egyes szektorokból, amely részben megmutatja az ágazati elbocsátások alakulását.

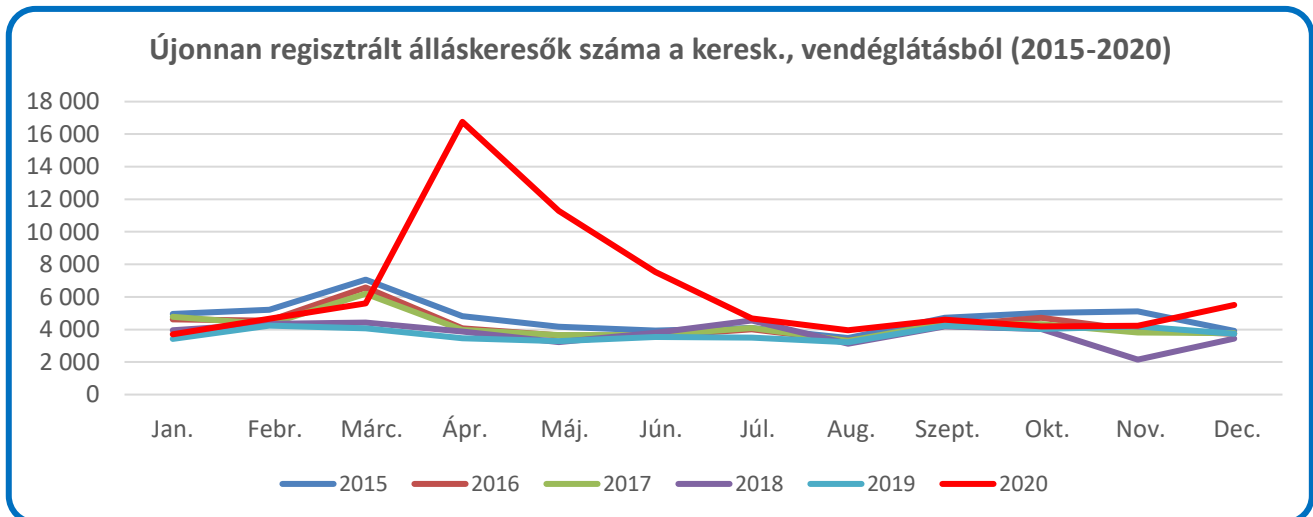
11. ábra

Forrás: saját készítés (NFSZ adatai alapján)

A kereskedelem, vendéglátás területéről újonnan regisztrált álláskeresők száma 2020 áprilisában jelentősen megugrott, ami összefüggésbe hozható a járványügyi korlátozások negatív munkaerőpiaci hatásaival. Ugyanakkor érdemes megvizsgálni, hogy ez a növekedés mennyiben tér el a korábbi évek adataitól (13. sz. melléklet).

12. ábra

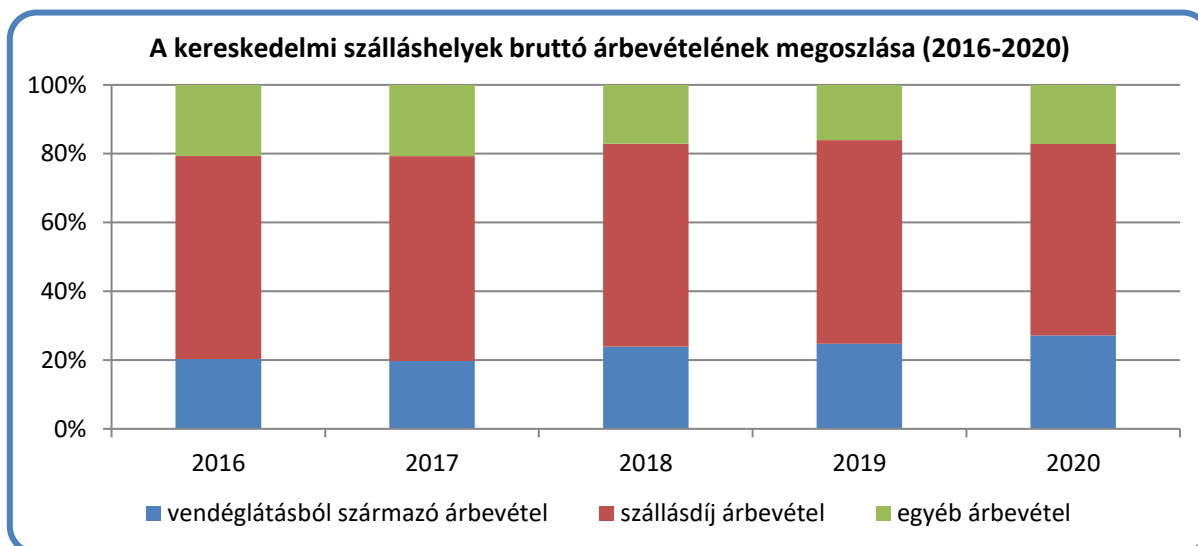
Forrás: saját készítés (NFSZ adatai alapján)

A koronavírus-járvány 2020 márciusi megjelenését követően az újonnan regisztrált álláskeresők számának alakulása jelentősen eltér a korábbi évek adataitól. Ha az elmúlt öt év havi átlagait vesszük, akkor az üzletbezárások nagyjából 25 ezer ember állásvesztéséhez járulhattak hozzá az áprilistól júliusig tartó időszakban (14. sz. melléklet).

7) Kifejezetten a turizmushoz köthető vendéglátás adatai

A kereskedelmi szálláshelyek 2020. évi bruttó árbevétele 234 milliárd forintot tett ki, amely 58,4%-kal kevesebb az előző évinél (15. sz. melléklet). Az egyes tevékenységekből származó bevételek a járványügyi korlátozások miatt hasonló mértékben csökkentek, de a bevétel megoszlását tekintve jelentős változás nem történt a korábbi évekhez képest. A teljes bruttó bevételből a szállásdíj árbevétel 56%-os (130 milliárdos), a vendéglátásból származó bevétel 27%-os (64 milliárdos), az egyéb bevétel pedig 17%-os (40 milliárdos) részesedést mutatott. Ugyanakkor a vendéglátásból származó bevétel részaránya 2018-tól folyamatos emelkedést mutat.

13. ábra

Forrás: saját készítés (KSH adatai alapján)

Az összes árbevétel 58,4%-os visszaesése mögött a szállásdíj árbevétel 60,9%-os, a vendéglátásból származó árbevétel 54,3%-os és az egyéb árbevétel 55,4%-os csökkenése áll.

A kereskedelmi szálláshelyek vendéglátásból származó bevétele (64 milliárd forint) a kereskedelmi vendéglátóhelyi forgalom (957 milliárd forint) 6,6%-át adta.

7.1) A vendéglátás szerepe a lakosság turisztikai fogyasztásában

A többnapos belföldi utazásokhoz kapcsolódó turisztikai kiadások 2020-ban összesen 270 milliárd forintot (2019-ben 393 milliárd forint) tettek ki, amelyen belül az étteremben, bárokban, kávézóknál történő étkezés 27,8 milliárd forintot (2019-ben 38,4 milliárd forint) képviselt (a teljes kiadás 10,3%-a). A vendéglátóhelyi étkezésre fordított kiadásokon belül az 1-3 éjszakás utazáshoz, illetve a 4 vagy annál több éjszakás utazáshoz kapcsolódó költségek közel azonos arányban (47% – 53%) osztoztak. (16. sz. melléklet).

A vendéglátásra fordított kiadások megoszlása alapján a belföldi többnapos utazások célpontjai elsősorban a Balaton (47%), Észak-Magyarország (14%) és Nyugat-Dunántúl (10%) voltak 2020-ban. Egy évvel korábban az első három turisztikai régió között a Balaton (37%), Észak-Magyarország (13%) és Budapest-Közép-Dunavidék (10%) szerepelt (17. sz. melléklet).

7.2) A külföldiek és a magyar lakosság turisztikai kiadásai

A legutóbbi (2018-as) turizmus-szatellit-számlák adatai alapján a külföldiek és a magyar lakosság turisztikai kiadásain (2465 milliárd Ft) belül a vendéglátásra fordított összeg 354 milliárd Ft-ot tett ki, amely 14,4%-os arányt jelent. Ezen belül a külföldiek költése 226 milliárd Ft, a magyar lakosságé pedig 128 milliárd Ft volt 2018-ban.

8) A vendéglátás ágazatban működő társas vállalkozások és önálló vállalkozók száma

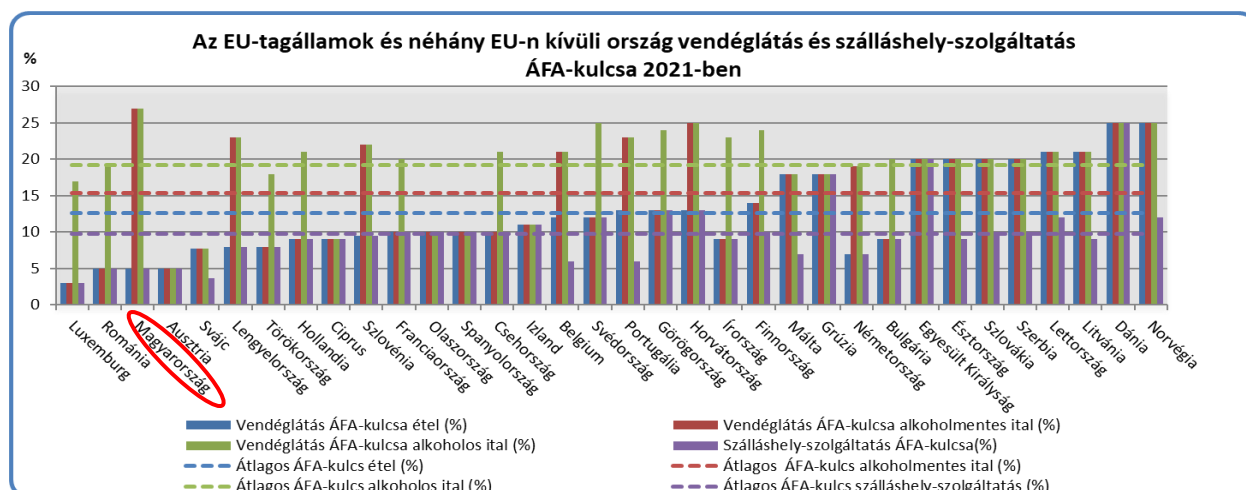
A vendéglátás ágazatban 2019-ben több mint 12 ezer önálló vállalkozó és 14 ezer társas vállalkozás működött. Az önálló vállalkozók 58%-a dolgozott az éttermi, mozgó vendéglátás, 34%-a pedig az italszolgáltatás területén. A társas vállalkozásoknál ez az arány 74%-os volt az éttermi, mozgó vendéglátás és 18%-os az italszolgáltatás tekintetében (18. sz. melléklet).

Az együttesen 26 ezer vendéglátó társas vállalkozás és önálló vállalkozó szinte mindegyike (99,9%-a) a KKV-szektorba tartozott. A vendéglátás ágazat KKV-in belül a mikro vállalkozások aránya 90,5%, a kisvállalkozásoké 8,9%, míg a közepes vállalkozásoké 0,6% volt 2019-ben.

9) A vendéglátás és a szálláshely-szolgáltatás ÁFA-kulcsa nemzetközi összehasonlításban

Magyarországon a szálláshely-szolgáltatásra és a vendéglátás egy részére is a kedvezményes, 5%-os ÁFA-kulcs érvényes. A kedvezményes adókulcs csak az étkezőhelyi (éttermi, mozgó) vendéglátásban az étel- és a helyben készített alkoholmentes italforgalomra vonatkozik. A koronavírus-járvány miatt 2020. november 14-től átmenetileg az elvitelre és a házhoz szállításra is lehet alkalmazni a kedvezményes ÁFA-kulcsot. A rendezvényi étkeztetésre, a munkahelyi vendéglátásra és a közétkeztetésre, valamint az italszolgáltatásra viszont az általános (27%-os) ÁFA-kulcs érvényes. Nemzetközi összehasonlításban a vendéglátás egy részére vonatkozó kedvezményes (5%-os) ÁFA-kulcs Románia és Ausztria⁸ mellett a második legalacsonyabb, ennél csak Luxemburgban alacsonyabb az ÁFA (3%).

14. ábra

Forrás: saját készítés (HOTREC VAT table alapján)

A koronavírus-járvány okozta gazdasági hatások enyhítése érdekében Magyarországon kívül Ausztriában, Írországban, Németországban, Görögországban és Bulgáriában is éltek az ideiglenes áfa-csökkentés eszközével. Az átmeneti szabályokkal együtt Dánia kivételével valamennyi EU-s tagállamban kedvezményes ÁFA-kulcsot alkalmaznak a szálláshely-szolgáltatásra, 21 országban pedig a vendéglátásra (jellemzően az étel- és az alkoholmentes italforgalomra). A 27 EU-tagállam közül 16-ban a szálláshely-szolgáltatás ÁFA-kulcsa 10% alatti, a magyar ÁFA-kulcs a kedvezményes kulcsok között pedig a második legalacsonyabb (19. sz. melléklet).

Magyarországon 2018. január 1-jétől az étkezőhelyi (éttermi, mozgó) vendéglátásban az étel- és a helyben készített alkoholmentes italforgalomra, 2020. január 1-jétől pedig a szálláshely-szolgáltatásra is a kedvezményes (5%-os) adókulcs érvényes (20. és 21. sz. melléklet).

⁸ Ausztriában a vendéglátásra 2020. július 1-jétől 2021. december 31-ig lehet ideiglenesen alkalmazni az 5 %-os ÁFA-kulcsot.

Összefoglaló

A vendéglátás ágazat a turizmus szektorhoz is kapcsolódva a közvetlen és közvetett (multiplikátor) hatást figyelembe véve **jelentős mértékben járul hozzá az ország GDP-jéhez, és a foglalkoztatást tekintve mintegy 140 ezer embernek ad munkát**, ezért a nemzetgazdaság ágazatai közül kitüntetett figyelmet érdemel.

A turisztikai ágazatok közül a legtöbben a vendéglátásban dolgoznak, a turisztikai foglalkoztatottak több mint 1/3-a. 2020-ban a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás területén 177 ezer főt foglalkoztattak, akiknek közel 3/4-ét a vendéglátás ágazatban dolgozók adták. A koronavírus-járvány miatt a foglalkoztatottak száma az I (szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás) nemzetgazdasági ágban 8,5%-kal csökkent 2020-ban az előző évhez képest. Ezzel párhuzamosan jelentősen megugrott az újonnan regisztrált álláskereső száma 2020 áprilisától júliusig terjedő időszakban, míg az üres álláshelyek száma és aránya csökkent a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás területén. A vendéglátásban dolgozók keresete továbbra is az egyik legalacsonyabb, a nemzetgazdasági átlag kb. 60%-át teszi ki (2020-ban bruttó 233 ezer Ft/fő/hó).

A vendégeket **2020 végén 50 ezer vendéglátóhely** várta országszerte, amely 2019-hez képest több mint 1100-zal kevesebb üzletet jelent. Az üzleteknek közel az **1/3-a (több mint 15 ezer egység) Közép-Magyarországon, minden ötödik vendéglátóhely pedig Budapesten található.** A vállalkozások főtevékenysége alapján a vendéglátóhelyeknek csak nagyjából a **2/3-át üzemeltették a vendéglátás ágazatban. A vendéglátás ágazatban működő vállalkozások szinte teljes egészében a KKV-szektorba tartoznak.**

A koronavírus-járvány 2020 márciusi megjelenése az elsők között érintette a turizmust és a vendéglátást. **2020-ban a vendéglátóhelyek összesített bruttó forgalma 1062 milliárd forintot tett ki, amely 27,5%-os csökkenést jelent 2019-hez képest.** A vendéglátás egészére vonatkozó **változatlan áras forgalom pedig 31,9%-kal csökkent** az előző évhez képest. A forgalom 90%-át, 957 milliárd forintot a kereskedelmi vendéglátás, 105 milliárd forint a munkahelyi, rendezvényi és közétkeztetést végző vendéglátás adta. A legnagyobb visszaesés 2020 áprilisában történt, amikor 75%-kal csökkent a vendéglátóhelyek forgalma az előző év azonos időszakához viszonyítva. **A külföldi turisták hiánya miatt Budapesten a forgalom csökkenése leginkább a turisztikailag frekventált belvárost érintette.** Emellett a kereskedelmi vendéglátóhelyek forgalma az országos átlagnál nagyobb mértékben esett vissza a déli-délkeleti és nyugati határmenti megyékben.

A járvány elleni korlátozó intézkedések miatt más európai országokhoz hasonlóan **2020. november 14-től lehetővé tették a vendéglátóhelyek számára, hogy a kedvezményes (5%-os) adókulcsot átmenetileg alkalmazhassák az elvitelre és a házhoz szállításra történő értékesítésnél is.** A vendéglátóhelyek a kiterjesztett 5%-os ÁFA-kulcsot 2021. július 31-ig alkalmazhatják. Emellett **a vendéglátóhelyeknek és a szálláshelyeknek nem kell turizmusfejlesztési hozzájárulást fizetniük 2021. december 31-ig.**

Az 5%-os ÁFA-kulcs ideiglenes kiterjesztése sok vendéglátóhely talpon maradását segítette a járvány alatt, azonban **a hatályos ÁFA-szabályozás továbbra is bonyolult és nehezen alkalmazható a vendéglátó vállalkozások számára.** A kialakult helyzetet jól mutatja, hogy a cukrászdákban normál esetben három ÁFA-kulcsot kell alkalmazni. A fennálló problémára **megoldást jelentene, ha hosszú távon a kedvezményes adókulcsot más európai országokhoz hasonlóan valamennyi – az alkoholos italokat kivéve – vendéglátóipari szolgáltatásra (ideértve az elvitelre történő értékesítést és a házhoz szállítást is) kiterjesztenék.**

Forrásjegyzék

- KSH (2021): Turizmus-szatellitszámlák, 2018; Központi Statisztikai Hivatal [online:] <http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/turizmszatt/2018/tszsz18.pdf>
- A vendéglátóhelyek számának alakulása típus szerint 2008-2020, KSH; link: http://www.ksh.hu/stadat_files/tur/hu/tur0027.html
- A vendéglátóhelyek eladási forgalma 2007-2020, KSH; link: http://www.ksh.hu/stadat_files/tur/hu/tur0028.html
- A vendéglátóhelyek eladási forgalmának volumenindexei 2007-2020, KSH; link: http://www.ksh.hu/stadat_files/tur/hu/tur0028.html
- A kereskedelmi vendéglátás forgalmának alakulása havonta (2019-2021), KSH; link: http://www.ksh.hu/stadat_files/tur/hu/tur0063.html
- A vendéglátó-forgalom főbb árucsoportonkénti megoszlása (2019-2020), KSH; link: http://www.ksh.hu/stadat_files/tur/hu/tur0064.html
- A foglalkoztatottak száma az (I) nemzetgazdasági ágban – TEÁOR'08; 2010-2020, KSH; link: http://www.ksh.hu/stadat_files/mun/hu/mun0112.html
- Az alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete 2017-2020, KSH; link: http://www.ksh.hu/stadat_files/mun/hu/mun0054.html
- Az alkalmazásban állók havi nettó átlagkeresete 2017-2020, KSH; link: http://www.ksh.hu/stadat_files/mun/hu/mun0064.html
- A nemzetgazdaság havi kereseti és létszám adatai, KSH; link: <http://statinfo.ksh.hu/Stainfo/haDetails.jsp?query=kshquery&lang=hu>
- Az üres álláshelyek száma és aránya (2014. I. negyedév – 2020. IV. negyedév), KSH; link: http://www.ksh.hu/stadat_files/mun/hu/mun0159.html
- A kereskedelmi szálláshelyek bevételei 2015-2020, KSH; link: <http://statinfo.ksh.hu/Stainfo/haDetails.jsp?query=kshquery&lang=hu>
- A belföldi utazásokhoz kapcsolódó turisztikai kiadások 2019-2020, KSH; link: <http://statinfo.ksh.hu/Stainfo/haDetails.jsp?query=kshquery&lang=hu>
- KSH Gazdasági szervezetek statisztikája; vállalkozásdemográfia, működő vállalkozások száma 2019-ben; link: <http://statinfo.ksh.hu/Stainfo/haDetails.jsp?query=kshquery&lang=hu>
- HOTREC (2021): VAT table - Rates as of 1 January 2021; Hotels, Restaurants and Cafés in Europe; MSZÉSZ
- NFSZ főbb adatsorai területi bontásban; újonnan regisztrált álláskeresők száma 2015-2021 link: https://nfsz.munka.hu/nfsz/document/1/5/6/1/doc_url/stat_afsz_nyilvtartasok_idosorai_orosz_agos_202105.xls

Mellékletek

1. sz. melléklet: A vendéglátóhelyek számának alakulása típus szerint (2008-2020)

Év	Étterem, büfé	Cukrászda	Italüzlet és zenés szórakozóhely	Kereskedelmi vendéglátóhely összesen	Munkahelyi, rendezvényi és közétkeztetést végző vendéglátóhely	Vendéglátóhelyek összesen
2008	33 905	1 705	14 003	49 613	6 999	56 612
2009*	23 079	3 108	20 379	46 566	5 338	51 904
2010	24 709	3 312	21 511	49 532	5 533	55 065
2011	25 245	3 283	21 529	50 057	5 673	55 730
2012	25 929	3 362	21 033	50 324	5 629	55 953
2013	25 711	3 431	20 253	49 395	5 521	54 916
2014	25 344	3 508	19 065	47 917	5 469	53 386
2015	25 278	3 654	18 199	47 131	5 536	52 667
2016	25 075	3 787	17 467	46 327	5 627	51 954
2017	24 996	3 870	16 886	45 752	5 988	51 740
2018	24 996	3 904	16 230	45 130	6 125	51 255
2019	25 325	4 013	15 688	45 026	6 303	51 329
2020	25 065	4 037	14 659	43 761	6 429	50 190

* A KSH jelenleg nem publikálja a vendéglátóhelyek számát 2009-re vonatkozóan, így az adatok egy korábbi közzétételből származnak.

2. sz. melléklet: A vendéglátóhelyek eladási forgalma (2007-2020)*

Év	A vendéglátóhelyek eladási forgalma					
	kereskedelmi		munkahelyi		összesen	
	régi módszertan	új módszertan	régi módszertan	új módszertan	régi módszertan	új módszertan
Millió Ft						
2007	587 609	587 609	80 791	80 791	668 400	668 400
2008	598 316	598 316	86 580	86 580	684 896	684 896
2009	585 615	585 615	94 523	94 523	680 138	680 138
2010	596 266	596 266	108 762	108 762	705 028	705 028
2011	599 954	599 954	97 486	97 486	697 440	697 440
2012	629 945	629 945	100 841	100 841	730 786	730 786
2013	655 789	655 789	98 561	98 561	754 350	754 350
2014	693 500	693 500	113 287	113 287	806 787	806 787
2015	795 670	782 406	121 204	121 229	916 874	903 635
2016	892 169	876 084	109 680	109 704	1 001 849	985 788
2017	953 525	1 005 802	119 643	119 643	1 073 168	1 125 445
2018	1 109 191	1 164 685	118 135	118 135	1 227 326	1 282 820
2019		1 331 226		133 683		1 464 909
2020		956 869		105 314		1 062 183

*A KSH a forgalmi adatokat az online pénztárgépek adatait is felhasználó új módszertan alapján 2015-ig visszavezette, illetve módosította.

3. sz. melléklet: A kereskedelmi vendéglátás forgalmának alakulása havonta (2019-2021)

	havi eladási forgalom 2019	kumulált forgalom 2019	havi eladási forgalom 2020	kumulált forgalom 2020	havi eladási forgalom 2021	kumulált forgalom 2021
január	79 630	79 630	93 074	93 074	45 950	45 950
február	82 737	162 367	97 547	190 621	47 974	93 924
március	99 538	261 905	59 040	249 661	51 555	145 479
április	102 803	364 708	26 609	276 270	58 230	203 709
május	112 597	477 305	54 405	330 675		
június	123 602	600 907	88 370	419 045		
július	135 647	736 554	117 330	536 375		
augusztus	148 470	885 024	135 239	671 614		
szeptember	112 807	997 831	91 687	763 301		
október	115 585	1 113 416	87 777	851 078		
november	105 784	1 219 200	54 183	905 261		
december	112 026	1 331 226	51 608	956 869		

4. sz. melléklet: A vendéglátóhelyek eladási forgalmának volumenindexei (2007-2020)*

Év	A vendéglátóhelyek eladási forgalma					
	kereskedelmi		munkahelyi		összesen	
Volumenindex, az előző év azonos időszaka = 100,0	régi módszertan	új módszertan	régi módszertan	új módszertan	régi módszertan	új módszertan
2007	95,8%	95,8%	98,2%	98,2%	96,1%	96,1%
2008	94,4%	94,4%	98,5%	98,5%	94,9%	94,9%
2009	91,3%	91,3%	102,4%	102,4%	92,7%	92,7%
2010	97,1%	97,1%	110,1%	110,1%	98,9%	98,9%
2011	97,8%	97,8%	86,4%	86,4%	96,1%	96,1%
2012	99,9%	99,9%	97,1%	97,1%	99,5%	99,5%
2013	100,8%	100,8%	94,3%	94,3%	99,9%	99,9%
2014	103,2%	103,2%	112,5%	112,5%	104,4%	104,4%
2015	111,7%	111,7%	104,3%	104,3%	110,7%	110,7%
2016	109,1%	109%	87,9%	87,9%	106,3%	106,1%
2017	103,4%	111,1%	105,2%	105,2%	103,6%	110,4%
2018	111,5%	111%	94,3%	94,3%	109,6%	109,2%
2019		107,1%		105,9%		107%
2020		67,6%		73%		68,1%

* A KSH a forgalmi volumenindexeket az online pénztárgépek adatait is felhasználó új módszertan alapján 2016-ig visszavezette, illetve módosította.

5. sz. melléklet: A vendéglátóhelyi forgalom havonkénti változása az előző év azonos időszakához képest (2019-2020)

	2019				2020			
	Eladási forgalom változása kereskedelmi	Eladási forgalom volumenváltozása kereskedelmi	Eladási forgalom változása munkahelyi	Eladási forgalom volumenváltozása munkahelyi	Eladási forgalom változása kereskedelmi	Eladási forgalom volumenváltozása kereskedelmi	Eladási forgalom változása munkahelyi	Eladási forgalom volumenváltozása munkahelyi
január	12,4%	6,6%	6,9%	0,6%	16,9%	9,4%	-2,1%	-8,2%
február	18,0%	11,1%	10,8%	3,8%	17,9%	10,5%	2,4%	-4,5%
március	20,5%	13,4%	17,2%	10,0%	-40,7%	-44,4%	-24,9%	-31,0%
április	12,4%	5,7%	9,6%	2,5%	-74,1%	-75,8%	-70,0%	-72,6%
május	8,9%	1,5%	14,1%	6,5%	-51,7%	-54,5%	-66,5%	-69,0%
június	18,1%	10,7%	12,0%	4,3%	-28,5%	-32,5%	-31,4%	-36,4%
július	11,7%	4,4%	19,1%	11,3%	-13,5%	-18,7%	-1,1%	-8,2%
augusztus	16,0%	8,2%	7,5%	0,9%	-8,9%	-14,4%	5,1%	-2,4%
szeptember	11,2%	3,8%	17,5%	10,2%	-18,7%	-23,5%	-4,7%	-11,7%
október	15,1%	7,4%	16,3%	8,7%	-24,1%	-28,2%	-10,0%	-16,6%
november	14,5%	7,1%	10,8%	3,3%	-48,8%	-51,6%	-18,0%	-24,0%
december	14,5%	7,2%	16,5%	8,7%	-53,9%	-56,4%	-16,8%	-23,3%

6. sz. melléklet: A kereskedelmi és a munkahelyi vendéglátóhelyek forgalmának havonkénti aránya (2019-2020)

	kereskedelmi vendéglátóhelyek 2020	munkahelyi vendéglátóhelyek 2020	kereskedelmi vendéglátóhelyek 2019	munkahelyi vendéglátóhelyek 2019
január	9,7%	10,7%	6,0%	8,6%
február	10,2%	11,0%	6,2%	8,5%
március	6,2%	8,4%	7,5%	8,8%
április	2,8%	3,3%	7,7%	8,7%
május	5,7%	4,0%	8,5%	9,5%
június	9,2%	6,4%	9,3%	7,3%
július	12,3%	7,6%	10,2%	6,1%
augusztus	14,1%	7,1%	11,2%	5,3%
szeptember	9,6%	11,1%	8,5%	9,2%
október	9,2%	11,0%	8,7%	9,6%
november	5,7%	10,2%	7,9%	9,8%
december	5,4%	9,2%	8,4%	8,7%
	100%	100%	100%	100%

7. sz. melléklet: A vendéglátó-forgalom főbb árucsoportonkénti megoszlása (2010-2020)[%]

Év	Ételforgalom	Alkoholtartalmú ital	Alkoholmentes ital	Kávé	Dohány	Egyéb	Összesen
2010	70,60	11,67	10,78	3,16	2,85	0,94	100,00
2011	72,76	10,68	10,26	2,99	2,41	0,89	100,00
2012	71,90	10,89	10,06	3,46	2,84	0,84	100,00
2013	72,85	10,81	10,78	3,66	1,14	0,75	100,00
2014	73,44	11,44	10,91	3,71	–	0,49	100,00
2015	73,16	11,39	11,02	3,87	–	0,56	100,00
2016	73,35	11,40	10,69	3,92	–	0,63	100,00
2017	73,34	11,48	10,57	4,00	–	0,61	100,00
2018	73,16	10,96	10,95	4,30	–	0,63	100,00
2019	73,87	10,29	10,72	4,58	–	0,55	100,00
2020	79,94	6,89	8,83	3,84	–	0,50	100,00

8. sz. melléklet: A vendéglátó-forgalom főbb árucsoportonkénti megoszlása, negyedéves (2019-2020)[%]

Időszak		Ételforgalom	Alkoholtartalmú ital	Alkoholmentes ital	Kávé	Egyéb	Összesen
2019	I	74,69	9,90	10,28	4,63	0,50	100,00
	II	73,68	10,69	10,48	4,64	0,51	100,00
	III	73,06	10,68	11,25	4,46	0,55	100,00
	IV	74,34	9,73	10,69	4,61	0,64	100,00
2020	I	76,97	8,08	9,64	4,70	0,61	100,00
	II	79,74	7,48	8,59	3,73	0,45	100,00
	III	78,08	7,80	9,69	3,96	0,47	100,00
	IV	86,89	3,43	6,60	2,65	0,42	100,00

9. sz. melléklet: A foglalkoztatottak száma az (I) nemzetgazdasági ágban – TEÁOR'08 (2010-2020)
[ezer fő]

		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Szálláshely- szolgáltatás, vendéglátás	I	154,2	165,2	168,0	164,7	173,2	189,0	200,8	195,5	185,9	193,4	176,9
Összesen	A–U	3 867,8	3 897,7	3 954,2	4 024,8	4 204,2	4 325,1	4 475,3	4 546,1	4 603,0	4 639,4	4 599,3

10. sz. melléklet: Az alkalmazásban állók havi átlagkeresete (2017-2020) [Ft-ban]

	Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás						Nemzetgazdaság összesen					
	fizikai		szellemi		együttesen		fizikai		szellemi		együttesen	
	bruttó	nettó	bruttó	nettó	bruttó	nettó	bruttó	nettó	bruttó	nettó	bruttó	nettó
2017	164 879	109 642	269 261	179 054	189 489	126 008	209 931	139 603	392 438	260 971	297 017	197 516
2018	184 881	122 947	301 971	200 800	211 984	140 967	236 672	157 387	429 931	285 904	329 943	219 412
2019	210 229	139 802	332 890	221 372	239 585	159 324	270 051	179 584	470 960	313 189	367 833	244 609
2020	218 658	145 407	354 342	235 638	250 850	166 815	293 774	195 360	512 702	340 947	403 616	268 405

11. sz. melléklet: Az alkalmazásban állók havi átlagkeresete a vendéglátásban (2017-2020) [Ft-ban]

	Vendéglátás					
	fizikai		szellemi		együttesen	
	bruttó	nettó	bruttó	nettó	bruttó	nettó
2017	158 780	105 586	238 503	158 594	172 039	114 401
2018	178 061	118 412	277 961	184 824	194 891	129 600
2019	202 905	134 932	295 931	196 794	219 084	145 691
2020	213 683	142 099	319 683	212 589	232 904	154 881

12. sz. melléklet: Az üres álláshelyek aránya (2014. I. negyedév – 2020. IV. negyedév) [%]

Időszak	Nemzetgazdaság összesen	Szálláshely- szolgáltatás, vendéglátás	Időszak	Nemzetgazdaság összesen	Szálláshely- szolgáltatás, vendéglátás
2014 J-M	1,4	1,8	2017 JI-Sz	2,4	2,5
2014 Á-Jú	1,4	0,8	2017 O-D	2,4	1,8
2014 JI-Sz	1,4	1,1	2018 J-M	2,5	2,4
2014 O-D	1,3	0,7	2018 Á-Jú	2,6	2,8
2015 J-M	1,5	1,5	2018 JI-Sz	2,8	2,7
2015 Á-Jú	1,5	1,1	2018 O-D	2,7	2,1
2015 JI-Sz	1,6	1,2	2019 J-M	2,5	2,6
2015 O-D	1,5	1,2	2019 Á-Jú	2,5	2,3
2016 J-M	1,8	1,9	2019 JI-Sz	2,4	2,3
2016 Á-Jú	1,8	1,8	2019 O-D	2,3	2,2
2016 JI-Sz	1,9	2,1	2020 J-M	1,9	1,0
2016 O-D	1,9	1,6	2020 Á-Jú	2,0	2,2
2017 J-M	2,0	2,3	2020 JI-Sz	2,0	1,5
2017 Á-Jú	2,1	2,9	2020 O-D	2,0	0,9

13. sz. melléklet: Az újonnan regisztrált álláskereső száma szektoronként 2020-ban [fő]

Szektor	Jan.	Febr.	Márc.	Ápr.	Máj.	Jún.	Júl.	Aug.	Szept.	Okt.	Nov.	Dec.
Mező-, erdőgazd.	3286	4643	5546	5341	3690	3662	2866	2459	3065	2505	2413	2989
Ipar	4205	5690	6462	7611	7224	7606	5394	4429	5356	4049	3676	4322
Építőipar	1807	1878	1886	2351	1687	2112	1513	1241	1595	1318	1180	1989
Keresk., vendéglátás	3702	4654	5612	16758	11292	7534	4670	3951	4602	4189	4231	5514
Szállítás, raktározás	859	978	1055	1850	1695	1634	1098	896	1015	877	700	940
Nem anyagi szolgál.	7399	9642	15115	13186	13026	12490	9685	7939	9845	8179	7397	9125
Nem besorolható	13218	17209	19201	22347	16730	16916	13659	12142	14438	11820	11417	12752

14. sz. melléklet: Az újonnan regisztrált álláskereső száma a kereskedelem, vendéglátásból (2015-2020)
[fő]

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Jan.	4961	4618	4785	3946	3427	3702
Febr.	5210	4542	4328	4339	4237	4654
Márc.	7060	6579	6195	4421	4074	5612
Ápr.	4824	4069	3962	3879	3467	16758
Máj.	4160	3646	3654	3218	3278	11292
Jún.	3941	3591	3658	3795	3530	7534
Júl.	4087	4017	4095	4551	3495	4670
Aug.	3474	3308	3297	3133	3216	3951
Szept.	4712	4226	4368	4187	4230	4602
Okt.	5007	4717	4319	4035	4030	4189
Nov.	5104	3949	3821	2147	4191	4231
Dec.	3911	3744	3777	3434	3735	5514

15. sz. melléklet: A kereskedelmi szálláshelyek bruttó árbevétele (2015-2020) [1000 Ft-ban]

Időszak	Vendéglátásból származó árbevétel	Szállásdíj árbevétel	Egyéb árbevétel	Összes árbevétel
2015	78 016 806	214 283 806	76 467 819	368 768 431
2016	81 863 538	238 027 280	83 203 465	403 094 283
2017	92 022 504	277 925 272	96 858 001	466 805 777
2018	122 439 191	301 762 837	87 137 601	511 339 629
2019	138 957 263	332 736 348	90 209 980	561 903 591
2020	63 546 429	130 101 825	40 207 209	233 855 463

16. sz. melléklet: A többnapos belföldi utazásokhoz kapcsolódó turisztikai kiadások (2019-2020)

Időszak	Tartózkodási idő	Étkezés étteremben, bárokban, kávézókban (1000 Ft)	A lakosság kiadásai a többnapos belföldi utakon (1000 Ft)
2019. év	Mindösszesen Tartózkodási idő	38 415 700	393 243 414
	1-3 éjszakás utazások	19 351 360	222 637 602
	4 vagy több éjszakás utazások	19 064 340	170 605 812
2020. év	Mindösszesen Tartózkodási idő	27 750 398	269 791 945
	1-3 éjszakás utazások	13 160 346	143 413 861
	4 vagy több éjszakás utazások	14 590 052	126 378 084

17. sz. melléklet: A többnapos belföldi utakhoz kapcsolódó vendéglátóhelyi kiadások turisztikai régióként (2019-2020)

	2019		2020	
	Étkezés étteremben, bárokban, kávézókban (1000 Ft)	Megoszlás (%)	Étkezés étteremben, bárokban, kávézókban (1000 Ft)	Megoszlás (%)
Mindösszesen Utazás célpontja (idegenforgalmi régiók)	38 415 700	100%	27 750 398	100%
Budapest-Közép-Dunavidéki Régió	3 884 995	10,1%	1 737 452	6,3%
Észak-Magyarországi Régió	4 926 139	12,8%	3 850 134	13,9%
Észak-Alföldi Régió	3 494 009	9,1%	1 433 057	5,2%
Tisza-tavi Régió	913 458	2,4%	758 300	2,7%
Dél-Alföldi Régió	2 796 096	7,3%	1 845 484	6,7%
Közép-Dunántúli Régió	2 049 887	5,3%	1 085 163	3,9%
Balaton Régió	14 387 329	37,5%	13 093 590	47,2%
Dél-Dunántúli Régió	2 788 872	7,3%	1 094 946	3,9%
Nyugat-Dunántúli Régió	3 174 915	8,3%	2 852 272	10,3%

18. sz. melléklet: Működő vállalkozások száma 2019-ben

Időszak	TEÁOR08	Létszám kategória	Mindösszesen Gazdálkodási formák	Önálló vállalkozó	Társas vállalkozás	Nonprofit szervezet
2019. év	56= Vendéglátás	Mindösszesen	26390	12469	13913	8
		Ebből KKV-k	26378	12469	13902	8
	561= Éttermi-, mozgó vendéglátás	Mindösszesen	17450	7223	10227	0
		Ebből KKV-k	17446	7223	10223	0
	563= Italszolgáltatás	Mindösszesen	6750	4199	2550	0
		Ebből KKV-k	6750	4199	2550	0
	562= Rendezvényi étkeztetés és egyéb vendéglátás	Mindösszesen	2190	1047	1136	7
		Ebből KKV-k	2182	1047	1129	7
	5621 Rendezvényi étkeztetés	Mindösszesen	441	292	149	0
		Ebből KKV-k	441	292	149	0
	5629 Egyéb vendéglátás	Mindösszesen	1749	755	987	7
		Ebből KKV-k	1741	755	980	7

19. sz. melléklet: A szálláshely-szolgáltatás és a vendéglátás ÁFA-kulcsa az Európai Unió tagállamaiban (2021)

Ország	Szálláshely-szolgáltatás ÁFA-kulcsa (%)	Vendéglátás átlag ÁFA-kulcsa (%)	Vendéglátás ÁFA-kulcsa étel (%)	Vendéglátás ÁFA-kulcsa alkoholmentes ital (%)	Vendéglátás ÁFA-kulcsa alkoholos ital (%)
Dánia	25	25,0	25	25	25
Görögország	13	16,7	13	13	24
Horvátország	13	21	13	25	25
Lettország	12	21,0	21	21	21
Svédország	12	16,3	12	12	25
Csehország	10	13,7	10	10	21
Szlovákia	10	20,0	20	20	20
Finnország	10	17,3	14	14	24
Franciaország	10	13,3	10	10	20
Olaszország	10	10,0	10	10	10
Spanyolország	10	10,0	10	10	10
Szlovénia	9,5	17,8	9,5	22	22
Írország	9	13,7	9	9	23
Bulgária	9	12,7	9	9	20
Ciprus	9	9,0	9	9	9
Észtország	9	20,0	20	20	20
Litvánia	9	21,0	21	21	21
Hollandia	9	13,0	9	9	21
Lengyelország	8	18,0	8	23	23
Málta	7	18,0	18	18	18
Németország	7	15,0	7	19	19
Belgium	6	18,0	12	21	21
Portugália	6	19,7	13	23	23
Ausztria	5	5,0	5	5	5
Magyarország**	5	19,7	5	27*	27
Románia	5	9,7	5	5	19
Luxemburg	3	7,7	3	3	17
EU-átlag	9,3	15,6	11,9	15,3	19,7

* Az étkezőhelyi (éttermi, mozgó) vendéglátásban a helyben készített alkoholmentes italok ÁFA-kulcsa 5%.

** A koronavírus-járvány miatt az elvitelre és a házhoz szállításra is alkalmazható az 5%-os adókulcs 2021. július 31-ig.

20. sz. melléklet: A szálláshely-szolgáltatás ÁFA-kulcsának alakulása az elmúlt 20 év során

Időszak	Szálláshely-szolgáltatás ÁFA-kulcsa	Általános adómérték az adott időszakban
1998 (valójában már 1995. január 1-től) – 2003. december 31.	12 %	25%
2004. január 1. – 2006. augusztus 31.	15 %	25%, 2006. január 1-től: 20%
2006. szeptember 1. – 2009. június 30.	20 %	20%
2009. július 1. – július 8.	25 %	25%
2009. július 9. – 2019. december 31.	18 %	25%, 2012. január 1-től: 27%
2020. január 1. –	5%	27%

21. sz. melléklet: A vendéglátás ÁFA-kulcsának alakulása az elmúlt 15 év során

Időszak	Étel	Ital és egyéb értékesítés	Általános adómérték az adott időszakban
2003. december 31-ig	12%	25%	25%
2004. január 1. – 2006. augusztus 31.	15%	25% 2006. január 1-től 20%	25%, 2006. január 1-től 20%
2006. szeptember 1. – 2009. június 30.	20%	20%	20%
2009. július 1. – 2012. január 1.	25%	25%	25%
2012. január 1. – 2016. december 31.	27%	27%	27%
2017. január 1. – 2017. december 31.	18%/27%*	18/27%*	27%
2018. január 1. –	5%/27%*	5%/27%*	27%

* Az étkezőhelyi (éttermi, mozgó) vendéglátásban az étel- és a helyben készített alkoholmentes italforgalomra alkalmazható a kedvezményes ÁFA-kulcs, amely 2020. november 14-től 2021. július 31-ig az elvitelre és a házhoz szállításra is érvényes.